

Nr. 205 / 392 /

Šeštadienis, 1946.IX.7

TAUTOS LAISVĖ - MŪSU VILTIS IR DIDŽIAUSIAS SIEKINYS!

[illegible]

IŠ VISO PASAULIO

- BYRNES KALBOS, kurią jis vakar pasakė Stuttgarte Vūrtembergo teatre, klausėsi Vokietijos amerikiečių zonos karinis gubernatorius gen. Mc Narney, senatoriai Connaly ir Vandenberg, trijų vokiečių kraštų min. pirmininkai, aukštieji amerikiečių karininkai ir pilna salė kitų amerikiečių kariuomenės atstovų. Savo kalboje Byrnes paraiškė, jog JAV nepadarys 1918 metų klaidos ir nepasitrauks į izoliacionizmą, nes jos patyrė, kad taika yra nedaloma. Amerikiečių pastangomis tapo sukurta JTO. JAV ją pilnai pasitiki ir ją remia visomis savo turimomis jėgomis ir visomis priemonėmis. Vokietijos atžvilgiu Amerika nenori būti nei per daug švelni, nei per daug kieta. Per daug griežtos priemonės sudarytų pavojų pastoviai taikai. Dėl to JAV numato, kad vėliau Vokietija galėtų būti priimta į Jungt. Tautų tarybą. Amerikiečiai kovojo už laisvę. Dėl to jie reikalauja, kad laisvė būtų respektuojama ir patys tai vykdys. Išlaikyti Europos ūkinę pusiausvyrą esančias būtinas Potsdame nustatytųjų principų įgyvendinimas. JAV nusistačiusios įgyvendinti absoliutinę ūkinę laisvę. Susijungimas tarp britų ir amerikiečių zonų, prasanti pradžią Vokietijos ūkinės vienybės. Jau atėjęs laikas, kada zonų sienos turi likti tik administracinės saugumo ribos, bet ne ūkinės ar politinės sienos. Jei nebūsiąs įgyvendintas Vokietijos ūkinis vieningumas, tai būsią sunku išvengti infliacijos. Atsakomybė už administraciją turi būti pavesta patiems vokiečiams. Okupacinės pajėgos būtų tik priežiūrai. Taip pat atėjęs laikas sudaryti Vokietijos nacionalinę tarybą, kuri parengtų jungtinės Vokietijos konstituciją, kurią vėliau turėtų patikrinti Kontr. Taryba ir priimti vokiečių rinktas seimas. Po to ta konstitucija turėtų būti patiekta tautos atsiklausimui. Amerikiečių vyriausybė yra nusistačiusi remti visas priemones Vokietijos entencifikacijai ir entmilitarizacijai. Laisvė nuo militarizmo vokiečių tautai duos galimybę atsidėti taikos darbui. Vokiečių tauta neturi jokio intereso tapti nei partneriu nei įrankiu tarp Rytų ir Vakarų. Vokiečių tauta jau turi teisę taip pat sužinoti taikos sąlygas. Tačiau reparaacijos, kol nebus pasiekta ūkinės vienybės, nebūsią imamos iš bėgamosios produkcijos. Dabartinis produkcijos niveau turis būti pakeltas. Kietu ilgų metų darbu vokiečiai galės savo padėtį pagerinti. Atėjęs laikas, kad Potsdame susitarimai galutinai turi būti įgyvendinti. Turinti būti sudaryta vokiečių centrinė vyriausybė ir nebūsią pakenčiama jokie nei pačių vokiečių, nei svetimųjų diktatūra. Ir sienos Vokietijai jau turinčios būti nustatytos. Potsdame buvo sutarta Karaliaučių ir jo sritį pavesti Rusijai. Mes to susitarimo ir toliau laikysimės, jei pati Rusija savo nuomonės nepakeis. Potsdame buvo taip pat sutarta tam tikras sritis pavesti valdyti Lenkijai, tačiau ten nebuvo nustatytos Vokietijos-Lenkijos sienos. Amerikiečiai parems Lenkijos sienų revizijos klausimą, ta-

Čiau galutinis tų sienų nustatymas priklauso taikos konferencijai. Prancūzijos pretenzijų į Saaro kraštą amerikiečiai negali atmesti. Per 70 paskutiniųjų metų Prancūzija buvo tris kartus vokiečių užpulta, todėl jau vien saugumo sumetimais jos reikalavimai teisėti. Tačiau dėl to ji turėtų padengti savo reparačijas. Vokietija ateityje turi būti kaip vienetas, nors amerikiečiai yra už Vokietijos kontrolę, tačiau jie nesutiks, kad Rūhras ir Rėinas būtų užsienio politinių jėgų kontrolėj. Toliau Byrnes pareiškė, jog laisvė, dėl kurios amerikiečiai kovojo, turinti būti įgyvendinta. Vokiečių belaisviai iš JAV didžioje daugumoje jau yra grąžinti. JAV neturi jokio intereso vokiečių kančias didinti. Jos siekia, kad asmenis laisvė būtų gerbiama. Amerikiečių tauta padėsianti vokiečių tautai rasti kelią į taiką ir įsijungti į taiką mylinčių tautų tarpą.

Britų užs. reik. ministerijos kalbėtojas vakar vakare dėl Byrnes kalbos pareiškė, jog Byrnes pareiškimai nėra bandras anglų-amerikiečių nusistatymas Vokietijos atžvilgiu, nors D. Britanija didelėje daugumoje pilnai pritaria Byrnes nuomonei. Paryžiuje Byrnes kalba sutikta kritiškai, ypač kas liečia jo pareiškimą dėl Rūhro ir Rėino, o taip pat dėl centrinės vyriausybės sudarymo. Vokietijoje Byrnes kalba sutikta su pasitenkinimu.

- BRITŲ VYR. BŪSTINĖ Harforde, kaip "Daily Mail" praneša, išleido pavartojimą, kad buvę vokiečių aktyviosios karininkai ir technikai būtų specialiai registruojami atitinkamose policijos įstaigose. Tai priemonė turintis būti sulaukymas nuolat didėjančias slaptas susisiekimas iš britų į rusų zoną. Britų įstaigos griežtai laikinčios akyse didelį skaičių bedarbių buvusių karininkų, į karines žiūri kaip į nerimo kėlėjus atostinančiuose žiemos mėnesiuose. Jie esą taip pat atsakingi už tai, kad nuolat pasikeičia į rytų zoną specialistai ir specialistai darbininkai, kurie ten fabrikuose ir laboratorijose "primalami su rankos pabučiavimu". Vokiečių agentai nuolat palaiką ryšius su buvusiais šarvuočių vairuotojais, lakūnais, povandeninių laivų specialistais, torpedų ir minų specialistais. Vien iš britų paskirtųjų minų ieškojimo darbams 6000 vyrų 1000 eses dozertyraves. Kaip atskirus atvejus tas anglų laikraštis nurodo buv. pulkininką von Richthofeną, žuvusio 1918 m. pasaulinio karo lakūno brolyvaiki. Pichthofenas neseniai esąs pabėgęs iš iš internuotųjų lagerto Neuengamme, netoli Hamburgo. Jam esą pasisekė pasprukti į rusų zoną, iš kur jis lageryje pasilikusiems savo draugams pranešęs, kad jis radęs "tikamą darbą". Norinčiųjų patekti į rytų zoną kelias paprastai einas per pabėgėlių stovyklas, raskui taip pat per Dūgen. Kaip ypatinga viliojimo priemonė esą kasdien išduodama po 12 cigarečių. Pagal "D.M." esą žinoma, kad du vokiečių admiralai, Saalwachter ir Witzell, laiką paskaitas vienoje rusų laivyno akademijoje ir vienas pabliausių gen. štabo karininkų gen. Bammler šiuo metu rūpinasi vokiečių armijos personalo panaudojimo galimybėmis. Technikai irgi esą labai ieškomi. Buvęs Berlyno aukšt. technikos mokyklos dekanas prof. Kucharsky rusams vadovaujant savo būstinę įsteigęs netoli Berlyno ir rengias mokslininkus darbams Krimo srityje. Vienas vokiečių laivų konstruktorius iš to profesoriaus darbo štabo esąs pakviestas kolegas prisidėti prie jų. Dr. Buchmann, žinomas torpedų ekspertas, dirba taip pat rusams. Fabrikai rusų zonoje, kurie techniškai įrengti ko geriausiai, dirba pilna produkcija ir iš dalies pasiekę savo karo kapacitetą, pvz., Zeisswerke Jenoje ir Telefunken. Pagal iki šiol nepatvirtintus pranešimus, milžiniškas fabrikas Bleicherode, Harze, produkuoja V-2 šovinius /"Rheinischer Merkur" Nr. 46; VIII. 20/. Britų zonoje, kaip vakar Maskvos radijas iš Hamburgo pranešęs, daugelis nacių užima aukštas vietas. Tas pats radijas apkaltinęs graikų monarchistus už pasienio incidentų provokavimą, kurių prie Albanijos sienos buvo 120.

- BE PASEKMIŲ ir vakar pasibaigęs užs. reik. ministerių tarybos posėdis, kuris buvo sukvieistas Molotovo pasiūlymu dar kartą apsvaistyti JTO suvažiavimo atidėjimo klausimą. Posėdžiui pirmininkavo Bevinas ir jame dalyvavo ir Kinijos atstovas. Molotovas iš naujo patieskęs pasiūlymą arba atidėti taikos konferenciją, arba nukelti JTO suvažiavimą. Bevinas pasisakė, kad neatsižvelgiant į tai, kad Vokietijos ir Austrijos problemos sudaro vis didesnę rūpestį, taikos konferencija atidėti nereikėtų. Kinija sutinkanti, kad JTO suvažiavimas būtų aukeltas vėlesniam laikui. Bidault nuomone, JTO suvažiavimas būtų galima atidėti arba susaukti Europoje, bet taikos konferencija neturėtų nutrūkti. Nepasiekus jokių rezultatų, sustarta ši klausimą svarstyti šlandien. Į posėdį pakviečiamas ir buvęs pirmojo JTO suvažiavimo pirmininkas Spaak. Peryžiuje vakar taip pat pasirašytas pirmasis pokario teritorialinis susitarimas. Italija ir Austrija susitarė dėl P. Tirolio, kuriam, taikos konferencijai jį priskyrus prie Italijos, būsimi suteikta plati autonomija. Vokiškai kalbančiųjų srityje vokiečių kalba bus taip pat valstybinė ir mokymas bus taip pat atliekamas gimtąja kalba. Tarp P. Tirolio ir Austrijos būsimi mity unija. Bulgarijos politinė ir teritorialinė komisijoje sovietų ir Jugoslavijos atstovai parėmė Bulgarijos pretenzijas į pietinę Trakiją, pabrėždami reikalą Bulgarijai turėti prieigą prie Egejos jūros. Vengrija priešinosi Čekoslovakijos reikalavimui priskirti jai sritį prie Pressburgo. Italijos komisijoje britų atstovas McNeil pareiškė, jog Triesto klausimo išsprendimas turėtų būti tikrai tarptautinės prasmės. Laisvoji Triesto sritis ir laisvasis Triesto miestas turėtų būti tikrai laisvi. Negalima esą sutikti su jugoslavų ir rusų siekimais, kurie ten nori užsitikrinti ypatingą padėtį.

- DIDELIS LAIVYNO STREIKAS, prasidėjęs vakar JAV uostuose, suparalizavo susisiekimą Atlanto ir Ramiojo vandenyno uostuose. Dėl streiko vakar negalėjo išplaukti vien Urros 100 laivų. New Yorko uoste vakar sustoję 300 laivų. Be to, New Yorka dar streikuoja ir pieno pramonės darbininkai. Prez. Trumanas numato imtis intervencinių priemonių, nes jeigu streikas nebūsiąs nutrauktas, tai gali būti didelių pasekmių. Amerikiečių pakrančių apsaugos įstaigos, kaip "Tagl. Rundschau" /VIII. 24 Nr. 196/ praneša, vėl išvedė karo metu buvusią užsienio laivų įvažiavimo į amerikiečių uostus kontrolę. Užsienio laivai dabar iš anksto privalo nurodyti savo paskyrimo uostą ir inkarą nuleisti gali tik jiems nurodytuose dokuose.

- PRIVERTĘ NUSILEISTI graikų karinį lėktuvą, kuris buvo užskridęs ant Jugoslavijos teritorijos. Pilotas internuotas.

- REGENTAS DAMASKINOS pareiškė atsistatydinimą. Atsistatydinimas būsiąs priimtas kai grįš karalius. Britų kariuomenės daliniai Atėnų miesto sritį evakuoti pradėsia rugsėjo 15.

- SMARKIOS KOVOS Kinijoje jau vykstančios keliose provincijose. Centr. vyriausybės daliniai priartėję prie vyr. komunistų būstinės. Amerikiečių pasiuntinys Kinijoje Stuart pranešęs, jog generalissimus Čiangkaišekas pareiškęs sutikimą sustabdyti ugnį, jei tą patį padarys ir komunistai. Maskvos komentatorius Lemis pareiškęs, jog pranešimai iš Kinijos kolia nerimą "taikos draugams". Kinijoje kovos plečiasi. Šimtai Kuomintango lėktuvų puola komunistus. Kas kaltas už pilietinį karą? -- tai, girdi, Kuomintango reakcionierių jėgos. Dešimtys tūkstančių japonų kovoja Kuomintango pusėje. Tuos reakcionierių elementus remiančios JAV, tiekdamos paskolą, pardavdamos Kinijoje esančias karo medžiagas, apginkluodamos ir laikydamos savo įgulas Kinijoje. Tuo būdu esą maišomasi į vidaus reikalus. "Demokratinis pasaulis" reikalauja, kad pagal Maskvos sutarimus,

amerikiečių igulos iš Kinijos būtų atitrauktos. Tai esanti pirmoji sąlyga krašte įgyvendinti taiką.

- BIDAULT šiandien per radiją pasakys kalbą į prancūzų tautą. Spėjama, jog jis kalbėsias daugiau vidaus klausimais.

- BOMBĖJUJE vėl reiškiasi neramumai. Jau esą 213 žuvusiųjų ir 634 sužeistų. Darbininkai vis tebestreikuoja.

- DĖL ANDERSONO ARMIJOS įjungimo į anglų kariuomenę Lenkijos vyriausybė pareiškė protestą. Lenkijoje šis žygis sukėlęs didelį susidomėjimą. Tenykštėmis žiniomis, armija sieksianti 250.000 vyrų. "Tgl. Rundschau"/Nr.196/ praneša, kad Lenkijoje saugumo policijos kovoje su ginkluotomis bandomis Liublino ir kitose provincijose 12 banditų buvę užmušta ir 74 paimti į nelaisvę.

### VIETOS ŽINIŲ

- Tautos šventės minėjimas pradedamas šiandien 19 val. šv.Lauryno bažnyčioje religinės muzikos koncertu, kurį atlieka mūsų kolonijos ansamblis vad.muz.Armono, dalyvaujant op.sol.Radzevičiūtei ir sol.Armonienei, Bičkienei ir Eitutienei. Koncertan pakviesti ir svečiai. Rytoj-9 val. bendrabučio aikštėje tautinės vėliavos pakėlimas. 12 val. iškilmingos pamaldos šv.Lauryno bažnyčioje. 18,30 val. vėliavos nuleidimas. 19 val. iškilmingas šventės minėjimas Korhhaus salėje. Programoje komiteto nario žodis ir ansamblio koncertas. Minėjime dalyvauja tik kolonijos nariai. Visi gyventojai kviečiami šventėje visur dalyvauti ir laikytis nustatytos tvarkos ir tvarkdaryų nurodymų. Šiandien nuo 17 val. bendrabučio koplyčioje gimnazijos moksleiviai ir visi kiti kviečiami atlikti išpažintį.

- ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA darbą pradeda pirmadienį /IX.9/ 16 val. gimnazijos patalpose II kl. Mokiniai prašomi skirtu laiku susirinkti. Mokyklai vadovauti pakviestas dipl.agr.Spokevičius, ilgametis Fredos sodininkystės mokyklos direktorius.

- STOVYKLOS KOMENDANTAS praneša gyventojų žiniai, kad darbingieji asmenys, neturi nuolatinio užsiėmimo, dėl nuolatinių mūsų stovykloje ir už jos ribų vykdomų svarbių, dažnai labai skubių, darbų, norėdami iš kolonijos išvykti turi gauti komendanto sutikimą ir leidimą. Išvykstantiems be žinios ir leidimo bus nutraukiamas maistas. Patvarkymas liečia gyvenančius tiek mieste, tiek bendrabutyje.

- UNRRĄ ARBEITSAMT praneša; kad vietinei vokiečių darbo įstaigai atitinkamų valdžios įstaigų duotas įsakymas suregistruoti visus prievarta išvežtuosius, išskiriant tuos, kurie gyvena išvežtiesiems įrengtose stovyklose. Drauge pranešama; kad prievarta išvežtieji, kurie maisto korteles gauna iš vokiečių įstaigų ir negauna jokio Unrras aprūpinimo, yra vokiečių darbo įstaigos žinioje ir jiems taip pat galioja vokiečių darbo taisyklės, su ta sąlyga, kad nebūsią daroma jokios prievartos.

- DUŠŲ dėl kuro stokos nei šiandien, nei rytoj nebus.

- DUONOS PRIEDĄ, imantieji sausą davinį, prašomi atsiimti šiandien iki 18 val. duonos sandėly.

- MAISTA gaunantieji sausais produktais, jo išsivirinti malkas privalo atsiimti pirmadienį 10 val. malkų sandėly. Kambariams apkūrenti malkos bus duodamos tik nuo spalio 1 d.

- ELEKTROS PLYTELĖS naudotis kambariuose vakarais; kai deginamos šviesos, dėl per didelio tiuklo apkrovimo, draudžiama. Iš nesilaikančių šio nuostato būsią atimtos plytelės.

- GSK šiandien vyksta į Memmingeną, kur žais krepšinio pirmenybių rungtynes su Memmingeno stovykla.

- "ALGUVOS BARAS" Nr.6 Unrras retinėms paminėti, išeina rytoj.